"महाराष्ट्र गट-ब (अराजपत्रित) सेवा, संयुक्त (पूर्व) परीक्षा २०२६"
दि. १४ जून, २०२६

2026

H25

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक BOOKLET NO.
234789

संच क्र. **A**

प्रश्नपुस्तिका
सामान्य क्षमता चाचणी

वेळ : 1 (एक) तास

एकूण प्रश्न : 100
एकूण गुण : 100

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **100** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]
केंद्राची संकेताक्षरे — शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तर-क्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्न-क्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नांकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तराकरीता 25% किंवा 1/4 एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/कमी करण्यात येतील."**

ताकीद

ह्या प्रश्नपुस्तिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षा कक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. स्पर्धा परीक्षा घेण्यासाठी, प्राधिकृत केलेली, नेमलेली किंवा कर्तव्ये सोपविलेली कोणतीही व्यक्ती, प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी व वितरित करण्यासाठी निश्चित केलेल्या वेळेपूर्वी अशी प्रश्नपत्रिका किंवा तिचा कोणताही भाग किंवा तिची प्रत उघडणार नाही, फोडणार नाही किंवा ताब्यात घेणार नाही किंवा पाहणार नाही किंवा सोडविणार नाही किंवा सोडविण्यास सहाय्य करणार नाही; असे केल्यास "महाराष्ट्र स्पर्धा परीक्षा (अनुचित मार्गांस प्रतिबंध) अधिनियम – **2024**" मधील तरतुदीनुसार सदर व्यक्ती तीन वर्षांपेक्षा कमी नसेल परंतु, जी पाच वर्षांपर्यंत वाढविता येईल इतक्या मुदतीची कारावासाची शिक्षा आणि दहा लाख रुपयांपर्यंतच्या द्रव्यदंडास पात्र होईल. तसेच ह्या प्रश्नपुस्तिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा.

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

A

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. ना. गोपाळ कृष्ण गोखलेंच्या कार्याबाबत खालील विधाने वाचुन अचूक पर्यायांची निवड करा.

अ. 1887 मध्ये ते सार्वजनिक सभेचे चिटणीस होते.

ब. पुणे सार्वजनिक सभेच्या त्रैमासिकाचे ते संपादक होते.

क. 1900 साली ते केंद्रिय कायदेमंडळाचे सदस्य झाले.

ड. 1895 साली त्यांची भारतीय राष्ट्र सभेच्या (काँग्रेस) चिटणीस पदी निवड झाली.

(1) क आणि ड बरोबर आहे (2) अ, ब आणि ड बरोबर आहे

(3) अ, क आणि ड बरोबर आहे (4) अ आणि ब बरोबर आहे

Read the following statements and select the correct option about the work of Hon. Gopal Krishna Gokhale.

A. He was the Secretary of Sarvajanik Sabha in 1887.

B. He was the Editor of Pune Sarvajanik Sabha quarterly.

C. He was the member of Central Legislative Council in 1900.

D. He was elected as Secretary of Indian National Congress in 1895.

(1) C and D are correct (2) A, B and D are correct

(3) A, C and D are correct (4) A and B are correct

---

2. 31 ऑक्टोबर 1920 रोजी मुंबईत लाला लजपत राय यांच्या अध्यक्षतेखाली ऑल इंडिया ट्रेड युनियन काँग्रेसचे पहिले अधिवेशन भरले. या अधिवेशनाला खालीलपैकी कोण हजर नव्हते ?

अ. मोतीलाल नेहरू

ब. अवंतिकाबाई गोखले

क. महात्मा गांधी

ड. विठ्ठलभाई पटेल

(1) फक्त अ (2) फक्त ब आणि ड (3) फक्त क (4) फक्त ब

On October 31, 1920, the first session of the All India Trade Union Congress was held in Mumbai under the Presidency of Lala Lajpat Rai. Who among the following was not present at this session ?

a. Motilal Nehru

b. Avantikabai Gokhale

c. Mahatma Gandhi

d. Vitthalbhai Patel

(1) Only a (2) Only b and d (3) Only c (4) Only b

3. खालील माहीतीवरून समाजसुधारक ओळखा.

a. ते एलफिन्स्टन कॉलेजमध्ये असिस्टंट प्रोफेसर होते.

b. त्यांनी इ. स.1840 मध्ये दिग्दर्शन नावाचे पहीले मराठी मासीक सुरू केले.

c. ब्रिटीश सरकारने त्यांची 1840 मध्ये 'जस्टीस ऑफ द पीस' म्हणून नेमणूक केली.

(1) बाळशास्त्री जांभेकर (2) गोपाळ गणेश आगरकर

(3) महादेव गोविंद रानडे (4) विष्णुशास्त्री चिपळूणकर

Identify the social reformer from the following information.

a. He was an Assistant Professor at Elphinstone College.

b. He started the first Marathi magazine named Digdarshan in 1840 A. D.

c. The British Government appointed him as the 'Justice of the Peace' in 1840.

(1) Balshastri Jambhekar (2) Gopal Ganesh Aagarkar

(3) Mahadev Govind Ranade (4) Vishnushastri Chiplunkar

---

4. इ. स. 1916 मध्ये, महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांचा महिला विद्यापीठ स्थापनेमागील उद्देश कोणता होता ?

अ. स्त्रियांना उच्च शिक्षण देणे.

ब. स्त्रियांना गायनकलेचे शिक्षण देणे.

क. स्त्रियांना स्वावलंबी बनविणे.

(1) फक्त अ (2) फक्त ब (3) फक्त अ आणि क (4) अ, ब आणि क

What was the purpose of Maharshi Dhondo Keshav Karve behind establishing women's university in 1916 A. D. ?

a. Providing higher education to women.

b. Teaching singing to women.

c. Making women self-reliant.

(1) Only a (2) Only b (3) Only a and c (4) a, b and c

---

5. वसाहतवादामुळे भारतात खालीलप्रमाणे कोणते परिवर्तन घडून आले ?

अ. राष्ट्रवादाची भावना वाढीस लागली

ब. मध्ययुगीन राजवटींचा शेवट झाला

क. भारतात नागरीकरणाचा वेग वाढला

ड. देशी उद्योगधंद्यात वाढ झाली

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त ब आणि क

(3) फक्त अ, ब आणि क (4) फक्त ब, क आणि ड

Which of the following changes took place in India due to colonialism ?

a. Growth of Nationalism

b. End of Medieval Reign

c. Growth of Urbanisation in India

d. Growth in Indigenous Industry

(1) Only a and b (2) Only b and c

(3) Only a, b and c (4) Only b, c and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

6. "येथील लोक केवळ शिक्षण घेऊन स्वस्थ बसणार नाहीत, राज्यकारभारात वाटा देऊनही ते संतुष्ट होणार नाहीत; किंबहुना सर्वच राज्यकारभारावर आपला हक्क प्रस्थापित करू पाहतील" असे ___________ यांनी ___________ यांना पाठविलेल्या पत्रात म्हटले होते.

(1) लॉर्ड मेकॉले – पब्लिक एज्युकेशन कमिटी

(2) माऊंट स्टुअर्ट एल्फिन्स्टन – कोर्ट ऑफ डिरेक्टर्स

(3) जॉर्ज रसेल क्लार्क – ब्रिटीश पार्लमेंट

(4) लॉर्ड ॲम्हर्स्ट – गव्हर्नर जनरल

" The people here will not be satisfied with just getting an education, they will not be satisfied with a share in the governance. In fact they will try to establish their right to all the governance" said ___________ in a letter sent to ___________.

(1) Lord Macaulay – Public Education Committee

(2) Mount Stuart Elphinstone – Court of Directors

(3) George Rusell Clerk – British Parliament

(4) Lord Amherst – Governor General

---

7. पुढील कोणते विधान चुकीचे आहे ?

अ. भगत सिंह व राजगुरु यांनी सॉंडर्स या ब्रिटिश अधिकाऱ्याची हत्या केली.

ब. नाशिकचा जिल्हाधिकारी जॅक्सनची हत्या अनंत लक्ष्मण कान्हेरे यांनी केली.

क. मुंबईचा कमिशनर रँड याची हत्या चाफेकरांनी केली.

(1) फक्त क (2) फक्त ब (3) फक्त अ (4) ब आणि क

Which of the following statement is incorrect ?

a. Bhagat Singh and Rajguru assassinated British Officer Saunders.

b. Anant Laxman Kanhere assassinated Jackson, the District Collector of Nashik.

c. Chaphekar assassinated Rand, the Commissioner of Mumbai.

(1) Only c (2) Only b (3) Only a (4) b and c

---

8. 1909 च्या मोर्ले-मिन्टो सुधारणा कायद्याबद्दल "हे शुद्ध टोणग्याचे आचळ ठरतील यातून लोकहिताचे दूध मिळणे शक्य नाही", अशी प्रतिक्रिया खालीलपैकी कोणी दिली ?

(1) सुरेंद्रनाथ बॅनर्जी (2) आर. सी. मुजूमदार

(3) लोकमान्य टिळक (4) लाला लजपत राय

Who among the following commented on the Morley-Minto Reforms Act of 1909 that, " This is useless like the udder of a bull ; one can never milk it for getting the milk of public welfare" ?

(1) Surendranath Banerjee (2) R. C. Mujumdar

(3) Lokmanya Tilak (4) Lala Lajpat Rai

---

9. 1857 च्या बंडाबाबत, “बंडवाल्यांना एक जरी समर्थ नेता मिळाला असता तरी भारतावरील इंग्रजांचे राज्य नष्ट झाले असते.” हे विधान कोणी केले ?

(1) लॉर्ड कॅनिंग
(2) सर ह्यू रोज
(3) जॉन लॉरेन्स
(4) लॉर्ड डलहौसी

Who made the statement, “If the uprising had even one capable leader, British rule over India would have been destroyed”, regarding the 1857 uprising ?

(1) Lord Canning
(2) Sir Hugh Rose
(3) John Lawrence
(4) Lord Dalhousie

10. लोकमान्य टिळकांनी बेत रायफली व काडतूसे बनविण्याचे शिक्षण घेण्यासाठी __________ यांना नेपाळ येथे पाठविले होते.

(1) दादासाहेब खापर्डे व न. चि. केळकर
(2) श्रीधर अणे व श्रीपाद कुलकर्णी
(3) हणमंतराव कुलकर्णी व कृष्णाजी प्रभाकर खाडीलकर
(4) कृष्णाजी प्रभाकर खाडीलकर व दादासाहेब खापर्डे

Lokmanya Tilak sent __________ to Nepal to learn how to make rifles and cartridges.

(1) Dadasaheb Khaparde and N. C. Kelkar
(2) Shridhar Ane and Shripad Kulkarni
(3) Hanamantrao Kulkarni and Krishnaji Prabhakar Khadilkar
(4) Krishnaji Prabhakar Khadilkar and Dadasaheb Khaparde

11. सियाचीन लडाखमधील कोणती हिमनदी श्योक नदीमध्ये वहाते ?

(1) हिस्पार
(2) रिमो
(3) झेमू
(4) ड्रॅंग-ड्रंग

Which glacier in Siachen Ladakh drains into the river Shyok ?

(1) Hispar
(2) Rimo
(3) Zemu
(4) Drang-Drung

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

12. खालील विधानांचा विचार करा.

अ. 2001 वे 2011 या काळात महाराष्ट्रात लोकसंख्या वाढीचा दर 15.99 टक्के होता.

ब. 2011 च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्र राज्यातील 122372972 लोकसंख्येपैकी मुस्लीम लोकसंख्या 10.6 टक्के होती.

क. 2011 च्या जनगणनेनुसार केरळ राज्यात सर्वाधिक कृषी घनता आढळली.

ड. 2011 च्या जनगणनेनुसार 0– 6 वयोगटातील बाल लिंग गुणोत्तरात अव्वल दहा राज्ये सिक्कीम, अरुणाचल प्रदेश, जम्मु आणि काश्मिर, छत्तीसगड़, मणिपुर, नागालैन्ड, राजस्थान, मध्यप्रदेश इत्यादी आहेत.

(1) अ, ब आणि ड बरोबर आहेत (2) ब, क आणि ड बरोबर आहेत

(3) अ आणि क बरोबर आहेत (4) अ, ब, क आणि ड बरोबर आहेत

Consider the following statements :

a. Decadal growth of population from 2001 to 2011 in Maharashtra was 15.99 per cent.

b. As per 2011 census Muslim population concentration in Maharashtra was 10.6 per cent out of 122372972 total population.

c. The highest agricultural density was found in Kerala State as per 2011 census.

d. As per 2011 census, top ten States in child sex ratio in the age group 0 – 6 are Sikkim, Arunachal Pradesh, Jammu and Kashmir, Chhattisgarh, Manipur, Nagaland, Rajasthan, Madhya Pradesh etc.

(1) a, b and d are correct (2) b, c and d are correct

(3) a and c are correct (4) a, b, c and d are correct

---

13. खालीलपैकी कोणती/त्या जोडी/ड्या अयोग्य आहेत ?

प्रशासकीय विभाग/जिल्हा – तलाव/जलाशय

अ. छत्रपती संभाजी नगर – धाराशिव – तावरजा

ब. नागपूर – भंडारा – उमरझरी

क. अमरावती – वाशिम – चिखली

ड. कोकण – सिंधूदुर्ग – शिवडाव

(1) फक्त अ (2) अ आणि ब (3) ब आणि ड (4) ब, क आणि ड

Which of the following pair/s is/are incorrect ?

Administrative Division/District – Lake/Reservoir

A. Ch. Sambhaji Nagar – Dharashiv – Tavraja

B. Nagpur – Bhandara – Umarzari

C. Amravati – Washim – Chikhali

D. Konkan – Sindhudurg – Shivdav

(1) Only A (2) A and B (3) B and D (4) B, C and D

14. पुढील नद्या व उपनद्यांच्या योग्य जोड्या लावा.

	नद्या		**उपनद्या**
a.	तापी	i.	बिंदुसरा
b.	पूर्णा	ii.	बोरी
c.	सिंदफणा	iii.	नळगंगा
d.	मांजरा	iv.	घरणी

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	iv	iii	i	ii
(2)	ii	iv	iii	i
(3)	ii	iii	i	iv
(4)	iv	ii	i	iii

Match the following correct pairs of rivers and tributaries.

	River		**Tributaries**
a.	Tapi	i.	Bindusara
b.	Purna	ii.	Bori
c.	Sindhphana	iii.	Nalganga
d.	Manjra	iv.	Gharni

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	iv	iii	i	ii
(2)	ii	iv	iii	i
(3)	ii	iii	i	iv
(4)	iv	ii	i	iii

15. महाराष्ट्राच्या संदर्भातील खालील विधानांवरून जिल्हा ओळखा.

अ. तलावांचे शहर या जिल्ह्यात स्थित आहे.

ब. या जिल्ह्यात दारूगोळा व शस्त्रनिर्मितीचा कारखाना आहे.

क. एक तालुका धातुच्या वस्तु व त्यावरील नक्षीकाम यासाठी प्रसिद्ध आहे.

ड. मुशी जातीचे गवत या जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात आढळते.

(1) रायगड (2) पुणे (3) ठाणे (4) अमरावती

Identify the district from the following statements regarding Maharashtra.

a. The city of lakes is located in this district.

b. There is an ammunition and weapons manufacturing factory in this district.

c. A Tehsil is famous for its metal objects and carvings on them.

d. Mushi grass is found in large quantities in this district.

(1) Raigarh (2) Pune (3) Thane (4) Amravati

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

16. महाराष्ट्राच्या ईशान्य भागात खालीलपैकी कोणत्या डोंगर रांगा /टेकड्या स्थित आहेत ?

अ. सातमाळा

ब. गाळणा

क. अक्रानी

ड. दरकेसा

(1) अ आणि ब (2) ब आणि क (3) फक्त क (4) फक्त ड

Which of the following mountain ranges/hills are located in the north-eastern part of Maharashtra ?

a. Satmala

b. Galna

c. Akrani

d. Darkesa

(1) a and b (2) b and c (3) only c (4) only d

---

17. खालीलपैकी कोणती जोड़ी 'शहरी एकत्रिकरण' या संकल्पनेत येते?

(1) ठाणे - नाशिक (2) मुंबई - नवी मुंबई

(3) सातारा - सांगली (4) नागपूर - चंद्रपूर

Which of the following pair comes under the concept of 'urban agglomeration' ?

(1) Thane – Nashik (2) Mumbai – Navi Mumbai

(3) Satara – Sangli (4) Nagpur – Chandrapur

---

18. उत्तर महाराष्ट्रातील 150 मेगावॅटचा सौरउर्जा प्रकल्प कोणत्या जिल्ह्यात आहे ?

(1) धुळे (2) जळगाव

(3) नाशिक (4) नंदुरबार

In which district of North Maharashtra, the 150 MW solar power project is located ?

(1) Dhule (2) Jalgaon

(3) Nashik (4) Nandurbar

---

19. कोकण किनारपट्टीचा जो भाग अरबी समुद्राच्या किनाऱ्यालगत सखल सपाट भूरचनेचा आहे त्यास ___ नावाने ओळखले जाते.

(1) खलाटी (2) वलाटी
(3) भाबर (4) खवलाटी सपाट

The part of the Konkan coast that is of low-lying, flat topography along the shores of the Arabian Sea is known as __________.

(1) Khalati (2) Valati
(3) Bhabar (4) Khavlati plain

20. डॉ बाळासाहेब सावंत कोकण कृषी विद्यापिठाने संशोधित केलेले आंब्याचे वाण आणि विकसित केल्याचे वर्ष यांच्या योग्य जोड्या लावा.

	वाण		विकसित केल्याचे वर्ष
A.	रत्ना	i.	1992
B.	सिंधू	ii.	1999
C.	कोकण रूची	iii.	1981
D.	कोकण सम्राट	iv.	2014

	A	B	C	D
(1)	iv	ii	iii	i
(2)	ii	iii	i	iv
(3)	i	iv	iii	ii
(4)	iii	i	ii	iv

Match the Mango varieties developed by Dr. Balasaheb Sawant Konkan Krishi Vidyapeeth with their release year.

	Variety		Release Year
A.	Ratna	i.	1992
B.	Sindhu	ii.	1999
C.	Konkan Ruchi	iii.	1981
D.	Konkan Samrat	iv.	2014

	A	B	C	D
(1)	iv	ii	iii	i
(2)	ii	iii	i	iv
(3)	i	iv	iii	ii
(4)	iii	i	ii	iv

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

21. भारतीय अर्थव्यवस्थेतील, 2004 – 05 नंतर दिसून येणारा मोठा बदल म्हणजे भारतीय शेतीतील कमी होत जाणारी शेतमजुरांची संख्या. याला कोणत्या प्रकारचा बदल म्हणता येईल ?

(1) रोजगार क्षमतेतील बदल
(2) उत्पन्नातील बदल
(3) संरचनात्मक बदल
(4) पायाभूत सुविधांमधील बदल

In Indian Economy, after 2004 – 05, number of workers in Indian agriculture are declining. What type of change it is ?

(1) Change in the employability
(2) Change in income
(3) Structural change
(4) Change in the infrastructure

---

22. मौद्रिक धोरणाच्या संख्यात्मक साधनांची त्याच्या संबंधित उद्धिष्टांशी जुळणी करा.

	संख्यात्मक साधने		**उद्धिष्टचे**
अ.	बँकदर	i.	RBI कडे ठराविक किमान रक्कम राखीव ठेवणे
ब.	रोख राखीव गुणोत्तर	ii.	RBI द्वारे पात्र रोख्यांची खरेदी-विक्री
क.	वैधानिक रोखता प्रमाण	iii.	पुनर्वटन दर
ड.	खुल्या बाजारातील उलाढाल	iv.	RBI कडे रोख, सोने आणि रोख्यांच्या स्वरूपात तरल मालमत्ता ठेवणे

	अ	ब	क	ड
(1)	ii	iv	iii	i
(2)	iii	i	iv	ii
(3)	iii	iv	i	ii
(4)	i	iii	ii	iv

Match the quantitative measures of monetary policy with its corresponding objectives.

	Quantitative measures		**Objectives**
a.	Bank rate	i.	Maintaining certain minimum reserves with RBI
b.	Cash reserve ratio	ii.	Buying and selling eligible securities by RBI
c.	Statutory liquidity ratio	iii.	Rediscount rate
d.	Open market operation	iv.	Maintaining liquid assets in the form of cash, gold and securities with RBI

	a	b	c	d
(1)	ii	iv	iii	i
(2)	iii	i	iv	ii
(3)	iii	iv	i	ii
(4)	i	iii	ii	iv

---

23. भारतात राष्ट्रीय उत्पन्नाचे मापन करतांना कोणत्या मर्यादा/अडचणी निर्माण होतात ?

अ. उत्पन्न वाटणीच्या आकडेवारीचा अभाव.

ब. न नोंदवीलेले बेकायदेशीर उत्पन्न.

क. मौद्रिक क्षेत्राचे उत्पादन.

ड. लहान उत्पादकांच्या उत्पन्नाविषयी सांख्यिकी उपलब्ध नसणे.

(1) अ फक्त (2) ब आणि क (3) अ, ब आणि ड (4) वरील सर्व

Which limitations/difficulties arise in National Income estimation in India ?

a. Absence of data on income distribution.

b. Unreported illegal income.

c. The output of monetised sector.

d. Non availability of data about income of small producers.

(1) a only (2) b and c (3) a, b and d (4) All of the above

---

24. डॉ. एस. महेंद्र देव आणि सी. रवी यांनी दारिद्र्यरेषेखालील लोकसंख्येची गणना __________ या खर्चाच्या आधारे करण्याचा प्रयत्न केला आहे.

अ. कपडे

ब. आरोग्य

क. ऊर्जा उपभोग

ड. शिक्षण

(1) अ, ब आणि क (2) ब, क आणि ड

(3) ब आणि ड (4) अ आणि क

Dr. S. Mahendra Dev and C. Ravi have attempted to calculate population below poverty line on the basis of expenditure on __________.

a. Clothing

b. Health

c. Energy consumption

d. Education

(1) a, b and c (2) b, c and d

(3) b and d (4) a and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

25. 'लोकसंख्येचा लाभांश' या संकल्पनेत लाभांश काय आहे ?

(1) लोकसंख्येमुळे होणारा लाभ

(2) काम करण्याच्या वयातील वाढलेली लोकसंख्या

(3) घटणारा मृत्यूदर

(4) वाढती प्रौढांची लोकसंख्या

What is dividend in the concept of demographic dividend ?

(1) Profit due to population

(2) Rising share of working age population

(3) Declining death rate

(4) Increasing adult population

---

26. अर्थसंकल्पातील विकासेतर खर्चामधे खालीलपैकी कशाचा समावेश होतो ?

a. पेन्शन
b. व्याजाची परतफेड
c. शिक्षण
d. प्रशासकीय सेवा

योग्य पर्याय निवडा :

(1) a, b आणि c (2) a, b आणि d

(3) c, b आणि d (4) वरील सर्व

Which of the following includes non-development expenditure in budget ?

a. Pension
b. Interest payment
c. Education
d. Administrative services

Choose the correct option :

(1) a, b and c (2) a, b and d

(3) c, b and d (4) All of the above

27. खालील विधाने विचारात घ्या.

अ. राष्ट्रीय उत्पन्न ही एक साठा संकल्पना आहे.

ब. स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्नातून घसारा वजा केल्यास जी राष्ट्रीय उत्पन्नाची रक्कम मिळते तिला निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न असे म्हणतात.

क. राष्ट्रीय उत्पन्नाचे मोजमाप करताना वस्तु व सेवांच्या उत्पादनाचे दुहेरी मोजमाप टाळले जाते.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ आणि क
(2) फक्त अ आणि ब
(3) फक्त ब आणि क
(4) वरीलपैकी सर्व

Consider the following statements.

a. National income is a stock concept.

b. The amount of national income after deducting depreciation from gross national income is called net national income.

c. Double measurement of output of goods and services is avoided while measuring national income.

Which of the above statement(s) is/are correct ?

(1) Only a and c
(2) Only a and b
(3) Only b and c
(4) All of the above

---

28. खालील विधाने विचारात घ्या.

अ. 2023-24 या कालावधीत औद्योगिक उत्पादनाच्या निर्देशांकानुसार औद्योगिक उत्पादन 5.8 टक्क्यांनी वाढले आहे.

ब. कोळसा उत्पादनाच्या विस्तारामुळे 2023-24 मध्ये खाण क्षेत्राच्या निर्देशांकाने वर्षभरात 13 टक्के वाढ नोंदविली.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

(1) केवळ अ बरोबर आहे
(2) केवळ ब बरोबर आहे
(3) दोन्ही अ आणि ब बरोबर आहेत
(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Consider the following statements.

a. Industrial output as measured by the index of industrial production expanded by 5.8 percent during 2023-24.

b. The mining sector index recorded 13 percent year over year growth in 2023-24, led by expansion in coal production.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a is correct
(2) Only b is correct
(3) Both a and b are correct
(4) None of the above

---

29. पुढील विधानांचा विचार करा व योग्य पर्याय निवडा.

विधान I : ग्रामीण युवकांना स्वयंरोजगारासाठी प्रशिक्षण देणारी (TRYSEM) योजना 15 ऑगस्ट 1979 पासून सुरू करण्यात आली.

विधान II : राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम 1990 पासून सुरू करण्यात आला.

(1) विधान I बरोबर, II चूक
(2) विधान II बरोबर, I चूक
(3) दोन्ही विधाने बरोबर
(4) दोन्ही विधाने चूक

Consider the following statements and choose the correct option.

Statement I : Training of Rural Youth for Self-Employment (TRYSEM) scheme was started from 15th August 1979.

Statement II : National Rural Employment Program was launched from 1990 onwards.

(1) Statement I is correct, II is incorrect
(2) Statement II is correct, I is incorrect
(3) Both the statements are correct
(4) Both the statements are incorrect

---

30. प्राथमिक तूट म्हणजे काय ?

(1) महसूली उत्पन्न – महसूली खर्च
(2) भांडवली उत्पन्न – भांडवली खर्च
(3) एकूण उत्पन्न – एकूण खर्च
(4) वित्तीय तूट – व्याज परतफेड

What is primary deficit ?

(1) Revenue income – Revenue Expenditure
(2) Capital income – Capital Expenditure
(3) Total income – Total Expenditure
(4) Fiscal deficit – Interest Payment

31. लेखा शास्त्रात लेखा या शब्दाचा नेमका अर्थ काय दर्शवितो ?

(1) व्यवहारांची ओळख, नोंद, वर्गीकरण व संक्षेप करणे

(2) केवळ व्यवहारांची नोंद करणे

(3) केवळ आर्थिक अहवाल तयार करणे

(4) केवळ नफा तोटा मोजणे

What does the term accounting actually mean in accountancy ?

(1) Identifying, recording, classifying and summarising transactions

(2) Only recording transactions

(3) Only preparing financial reports

(4) Only calculating profit and loss

---

32. वर्ष 2023-24 च्या अर्थसंकल्पात मांडलेल्या सात प्राधान्य क्षेत्र अर्थात् 'सप्तर्षी' पैकी खालीलपैकी कोणते क्षेत्र सप्तर्षीचा भाग नाही ?

(1) सर्वसमावेशक विकास (2) हरित वृद्धी

(3) युवा शक्ती (4) व्यापार विकास

Which of the following is not a part of seven priorities termed as 'Saptarshi' in union budget 2023 – 24 ?

(1) Inclusive development (2) Green growth

(3) Youth power (4) Trade Development

---

33. बहुराष्ट्रीय कंपन्यांच्या विस्ताराबाबत आणि व्यापारी डावपेचांबाबत योग्य विधान/विधाने कोणती ?

a. बहुराष्ट्रीय कंपन्या या बलाढ्य संस्था असून त्या शाखा विस्तारा द्वारे जगभर जाळे पसरवतात.

b. बहुराष्ट्रीय कंपन्या या एकाच प्रकारच्या उत्पादनात विशेषीकरण करून नफा कमावतात.

c. बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचा विस्तार विकसनशील देशात जास्त आहे.

d. बहुराष्ट्रीय कंपन्या नवीन उत्पादनांच्या संशोधन आणि विकासावर खूप भर देतात.

योग्य पर्याय निवडा :

(1) a आणि b (2) b आणि c (3) c आणि d (4) a आणि d

Which of the following sentence/sentences are correct regarding the extension and commercial strategies of Multinational Corporations (MNC's) ?

a. Multinational companies are huge institutions which extends global network through branch expansion.

b. MNC's earns profit with specialization in one product.

c. Expansion of MNC's is more in developing nations.

d. MNC's gives emphasis on the research and development of new products.

Select the correct options :

(1) a and b (2) b and c (3) c and d (4) a and d

---

34. सरकारी बँक या नात्याने भारतीय रिझर्व बँक विविध कामे पार पाडते. खालीलपैकी कोणत्या कामाचा त्यात समावेश होत नाही ?

(1) चलनधोरण अंमलबजावणी

(2) बँकींग क्षेत्र नियमन

(3) शेअर बाजार नियमन

(4) अर्थविषयक बाबीवर शासनास सल्ला देणे

Reserve Bank of India performs many functions but which of the following is not among them ?

(1) Implementing monetary policy

(2) Regulation of banking

(3) Regulation of share market

(4) To advise government on economic issues

---

35. शिक्षणातील लैंगिक समता निर्देशांक (GPI) संदर्भात त्याची प्रमाणित गणना पद्धत खालीलपैकी कोणती आहे ?

(1) पुरुष साक्षरता दराचे स्त्री साक्षरता दराशी गुणोत्तर.

(2) विशिष्ट शिक्षण स्तरावर स्त्रियांचा सकल नोंदणी दर (GER) व पुरुषांचा सकल नोंदणी दर (GER) यांचे गुणोत्तर.

(3) प्राथमिक स्तरावरील पुरुष व स्त्रियांच्या निव्वळ नोंदणी दरातील फरक.

(4) कामगार शक्तीतील स्त्रियांचे प्रमाण आणि पुरुषांचे प्रमाण यांचे गुणोत्तर.

With reference to the Gender Parity Index (GPI) in education, which of the following best describes its standard method of calculation ?

(1) Ratio of male literacy rate to female literacy rate.

(2) Ratio of female Gross Enrolment Ratio to male gross enrolment ratio at a given level of education.

(3) Difference between male and female net enrolment ratios at primary level.

(4) Ratio of women in the labour force to men in the labour force.

36. दुष्काळ सहन करणारी ___________ जात सादर करण्याच्या यशस्वी प्रयत्नांसाठी डॉ. स्वाती नायक यांना प्रतिष्ठित नॉर्मन बोरलॉग पुरस्काराने सन्मानिन करण्यात आले.

(1) सिरगा संबा तांदूळ (2) सहभागी धान तांदूळ

(3) मोलकोलुकुलु तांदूळ (4) काईकुथल तांदूळ

Dr. Swati Nayak was awarded the prestigious Norman Borlaug Award for her successful efforts in introducing the ___________ which is a drought tolerant variety.

(1) Seeraga Samba Rice (2) Sahabhagi Dhan Rice

(3) Molakolukulu Rice (4) Kaikuthal Rice

---

37. 17 व्या ब्रिक्स शिखर परिषद, 2025 मध्ये लक्ष केंद्रीत केलेले विषय ___________.

अ. जागतिक प्रशासन संस्थामध्ये सुधारणा

ब. बहुपक्षीयतेला प्रोत्साहन देणे

क. सामाजिक विषमतेला संबोधित करणे

ड. AI च्या नियंत्रणासाठी समावेशक चौकट प्रस्थापित करणे

वरीलपैकी योग्य मुद्दे ओळखा :

(1) फक्त अ, ब, क (2) फक्त ब, क, ड (3) फक्त अ, ब, ड (4) फक्त अ, क, ड

The 17th BRICS Summit 2025 focused on ___________.

A. Reforming global governance institutions

B. Promoting multi-lateralism

C. Addressing social inequality

D. Establishing inclusive frameworks for AI governance

Select the correct points from the above :

(1) Only A, B, C (2) Only B, C, D (3) Only A, B, D (4) Only A, C, D

---

38. खालीलपैकी योग्य कथने ओळखा (UNV बाबत) :

अ. 2024 मध्ये UNV ने जगभरात 14,500 हून अधिक स्वयंसेवक तैनात केले.

ब. 2026 हे वर्ष संयुक्त राष्ट्रांनी आंतरराष्ट्रीय स्वयंसेवक वर्ष म्हणून घोषित केले आहे.

क. स्वयंसेवक हे विविध भूमिकांमध्ये कार्य करतात, त्यामध्ये समुदाय विकास, मानवी हक्क, शांतता निर्मिती इ. समाविष्ट आहे.

(1) फक्त अ, ब (2) फक्त ब, क (3) फक्त अ, क (4) वरीलपैकी सर्व

Select the correct statements from the following (UNV) :

A. In 2024, UNV deployed over 14,500 volunteers across the world.

B. 2026 has been designated by the UN as the International year of volunteers.

C. Volunteers serve in diverse roles including community development, human rights, peace building etc.

(1) Only A, B (2) Only B, C (3) Only A, C (4) All of the above

---

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

39. महाराष्ट्र भूषण पुरस्कार विजेत्यांचा क्रम पुरस्कार मिळालेल्या वर्षानुसार चढत्या क्रमाने लावा. (सर्वात जुना पहिल्यांदा व सर्वात नवीन शेवटी)

अ. राम सुतार

ब. आप्पासाहेब धर्माधिकारी

क. अशोक सराफ

ड. आशा भोसले

(1) अ, ड, ब, क (2) अ, क, ब, ड (3) ड, क, ब, अ (4) ड, ब, क, अ

Arrange the Maharashtra Bhushan Award recipients in an appropriate order – (Ascending order) if the year in which they got the prize, oldest first and newest last.

A. Ram Sutar

B. Appasaheb Dharmadhikari

C. Ashok Saraf

D. Asha Bhosale

(1) A, D, B, C (2) A, C, B, D (3) D, C, B, A (4) D, B, C, A

---

40. खानमिगो हे ________ या क्षेत्राशी संबंधीत असलेले कृत्रिम बुद्धीमत्तेवर आधारित ॲप आहे.

(1) स्थलांतर (2) इस्लामचा अभ्यास (3) पॅलेस्टाईनचा प्रश्न (4) शिक्षण

Khanmigo is an artificial intelligence app related to the field of ________.

(1) Migration (2) Islamic studies (3) Palestine issue (4) Education

---

41. खालीलपैकी कोणती बाब ही उभ्या शेतीचा (व्हर्टीकल फार्मींग) फायदा नाही ?

(1) पाण्याचा कमी वापर

(2) बारामाही पिकांचे उत्पादन (वर्षातून दोन किंवा तीन वेळा)

(3) शेतीयोग्य जमीनीवरील अवलंबित्व वाढले

(4) वाहतुकीचा कमी झालेला खर्च

Which of the following is not an advantage of vertical farming ?

(1) Reduced water usage

(2) Year-round crop production (two or three times in a year)

(3) Increased reliance on arable land

(4) Reduced transportation costs

42. __________ यांनी एप्रिल 2024 मध्ये अधिकृतपणे आयर्लंडचे सर्वात तरुण पंतप्रधान म्हणून डब्लिनमध्ये पद्भार स्वीकारला.

(1) माइकल मार्टिन (2) लिओ वराडकर
(3) एंडा केनी (4) सायमन हॅरिस

__________ become the youngest ever Prime Minister of Ireland, officially took office in Dublin in April 2024.

(1) Micheal Martin (2) Leo Varadkar
(3) Enda Kenny (4) Simon Harris

43. खालीलपैकी कोणाला 'जंगलाचा विश्वकोश' (एन्सायक्लोपिडिया ऑफ द फॉरेस्ट) म्हणून ओळखले जाते ?

(1) मेधा पाटकर (2) सुंदरलाल बहुगुणा
(3) सलीम अली (4) तुलसी गौडा

Who among the following is known as 'Encyclopaedia of the forest' ?

(1) Medha Patkar (2) Sunderlal Bahuguna
(3) Salim Ali (4) Tulsi Gowda

44. खालीलपैकी कोणत्या सरकारी संस्थेने नवी दिल्ली येथे 'दहशतवाद विरोधी परिषद–2024' आयोजित केली होती ?

(1) संशोधन आणि विश्लेषण शाखा (RAW)
(2) केंद्रीय अन्वेषण विभाग (CBI)
(3) नॅशनल इन्व्हेस्टीगेशन एजन्सी (NIA)
(4) संरक्षण मंत्रालय

Which of the following government agency organized the 'Anti-terror Conference-2024' in New Delhi ?

(1) Research and Analysis Wing (RAW)
(2) Central Bureau of Investigation (CBI)
(3) National Investigation Agency (NIA)
(4) Ministry of Defence

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

45. 'बेटी बचाव बेटी पढाओ' योजनेचा उद्देश काय आहे ________.

(1) महिलांना रोजगार देणे
(2) लिंग समानता व मुलींचे शिक्षण
(3) आरोग्य विमा
(4) पेन्शन

'Beti Bachao Beti Padhao' scheme aims at ________.

(1) Women employment
(2) Gender equality and girl child education
(3) Health insurance
(4) Pension

---

46. "मिशन शक्ती" योजना ________ संबंधित आहे.

(1) संरक्षण (2) महिला सक्षमीकरण
(3) अंतराळ (4) ऊर्जा

"Mission Shakti" is related to ________.

(1) Defence (2) Women empowerment
(3) Space (4) Energy

---

47. ________ एक पायलट, वैमानिक आणि उद्योजक हे ॲमेझॉनचे संस्थापक जेफ बेझोस यांच्या ब्लू ओरिजनच्या NS-25 मोहिमेत परदेशी पर्यटक म्हणून अंतराळात जाणारे पहिले भारतीय नागरिक बनले.

(1) संतोष जॉर्ज कुलंगारा (2) शुभांशू शुक्ला
(3) गोपीचंद थोटाकूरा (4) अजित कृष्णन

________ a pilot, aviator and an entrepreneur, become the first Indian civilian to venture into space as a tourist Abroad Amazon founder Jeff Bezos' Blue Origin NS-25 mission.

(1) Santosh George Kulangara (2) Shubhanshu Shukla
(3) Gopichand Thotakura (4) Ajit Krishanan

48. भारताताल 2024 च्या सार्वत्रिक निवडणुकीमध्ये निवडणुक लढणाऱ्या महिला उमेदवारांची एकूण संख्या __________ आहे.

(1) 726 (2) 800 (3) 668 (4) 556

The total number of women candidates who contested in the 2024 General Elections in India is __________.

(1) 726 (2) 800 (3) 668 (4) 556

---

49. लेगो (LEGO) ही खेळणी बनवणारी कंपनी आहे. तिचे कार्यक्षेत्र जगभरात विस्तारले आहे. ती मूळची __________ या देशातील आहे.

(1) अमेरिका (यु.एस.ए.) (2) ब्रिटन (यु.के.)

(3) डेन्मार्क (4) नेदरलैंड्स

LEGO is a toy company, having worldwide operations, which is originally from __________.

(1) USA (2) UK

(3) Denmark (4) Netherlands

---

50. खालीलपैकी योग्य कथन/ने ओळखा :

अ. मनोहर जोशी व पंकज उधास यांना पद्मभूषण पुरस्कार 2025 ने सन्मानित करण्यात आले.

ब. अच्युत पालव व अशोक सराफ यांना पद्मश्री पुरस्कार, 2025 ने सन्मानित करण्यात आले.

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) अ व ब दोन्ही (4) वरीलपैकी एकही नाही

Select the correct statements from the following :

A. Manohar Joshi and Pankaj Udhas were honoured by Padma Bhushan Award, 2025.

B. Achyut Palav and Ashok Saraf were honoured by Padma Shree Award, 2025.

(1) Only A (2) Only B

(3) Both A and B (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

51. राज्य धोरणाच्या मार्गदर्शक तत्वांबाबत खालीलपैकी योग्य कथने ओळखा.

अ. ती गैर-न्यायप्रविष्ट आहेत (न्यायप्रविष्ट नाहीत).

ब. त्यांना नैतिक व राजकीय आधार आहेत.

क. ती समूहाच्या कल्याणाला प्रोत्साहन देतात.

ड. त्यांच्या अंमलबजावणीसाठी कायदे आवश्यक आहेत.

(1) फक्त अ, ब, क (2) फक्त ब, क, ड

(3) फक्त अ, ब, ड (4) अ, ब, क, ड

State the correct statements from the following about the Directive Principles of State Policy.

A. These are non-justiciable.

B. These have moral and political sanctions.

C. They promote the welfare of the community.

D. They require legislation for their implementation.

(1) Only A, B, C (2) Only B, C, D

(3) Only A, B, D (4) A, B, C, D

---

52. खालीलपैकी काय भारतीय संविधानाच्या कलम 23 मध्ये समाविष्ट नाही ?

(1) मानवी तस्करीला प्रतिबंध

(2) बालमजूरीस बंदी

(3) सक्तीच्या मजूरीला प्रतिबंध

(4) सार्वजनिक उद्धीष्टांसाठी सक्तीची सेवा

Which of the following is not included in Article 23 of the Indian Constitution ?

(1) Prohibition of human trafficking

(2) Prohibition of child labour

(3) Prohibition of forced labour

(4) Compulsory service for public purposes

53. 1947 च्या भारतीय स्वातंत्र्य कायद्याने संविधान सभेच्या स्थितीत बदल केले :

अ. या कायद्याने संविधान सभेला ब्रिटिश संसदेने भारता संदर्भात केलेला कोणताही कायदा रद्द करण्याचा किंवा बदलण्याचा अधिकार दिला.

ब. संविधान सभा ही एक विधिमंडळ संस्था देखील बनली.

क. सर्वसाधारण परिस्थितीत जेव्हा संविधान सभा ही संविधान संस्था म्हणून आणि विधिमंडळ संस्था म्हणून कार्य करीत असे, तेव्हा तिचे अध्यक्षपद डॉ. रविंद्र प्रसाद यांच्याकडे असे.

वरीलपैकी योग्य विधाने निवडा.

(1) फक्त अ, ब
(2) फक्त ब, क
(3) फक्त अ, क
(4) वरीलपैकी सर्व

The Indian Independence Act of 1947 made the changes in the position of the Constituent Assembly :

A. The Act empowered the Constituent Assembly to abrogate or alter any law made by the British Parliament in relation to India.

B. The Constituent Assembly also became a Legislative Body.

C. Normally Constituent Assembly was Chaired by Dr. Ravindra Prasad when it met as Constituent as well as Legislative Body.

Select the correct statements from the above.

(1) Only A, B
(2) Only B, C
(3) Only A, C
(4) All of the above

---

54. राज्य लोकसेवा आयोगाच्या सदस्याला काढून टाकता येते _______.

(1) उच्च न्यायालयाने केलेल्या चौकशीनंतर राज्यपाल
(2) सर्वोच्च न्यायालयाने केलेल्या चौकशीनंतर राष्ट्रपती
(3) विधानसभेत महाभियोगाच्या आधारावर राज्यपाल
(4) संसदेत महाभियोगाच्या आधारावर राष्ट्रपती

A member of the State Public Service Commission may be removed by the _______.

(1) The Governor, after the inquiry conducted by High Court
(2) The President, after the inquiry conducted by the Supreme Court
(3) The Governor, on the basis of impeachment in the Vidhan Sabha
(4) The President, on the basis of impeachment in Parliament

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

55. भारतीय संविधानाच्या सरनाम्याची सुरुवात, "आम्ही भारतीय लोक" अशी आहे. खालीलपैकी कोणत्या देशाच्या संविधानाच्या सरनाम्यातही अशीच सुरुवात आढळते ?

(1) ऑस्ट्रेलिया (2) कॅनडा
(3) इंग्लंड (U.K.) (4) युनायटेड स्टेट्स (अमेरीका)

The Preamble of the Indian Constitution, begins with the words, "We the people of India". The Preamble of the Constitution of which of the following country also begins with the same phrase ?

(1) Australia (2) Canada
(3) England (United Kingdom) (4) United States (America)

---

56. सरपंच किंवा उप-सरपंच याच्या विरुद्ध अविश्वासाचा ठराव मांडण्यापूर्वी किमान एक तृतीयांश सभासदांच्या सहीने तश्या प्रस्तावाची सुचना कोणाला द्यावी लागते ?

(1) जिल्हाधिकारी (2) तहसीलदार
(3) ग्रामसेवक (4) मुख्य कार्यकारी अधिकारी

Before passing a resolution of no confidence against the Sarpanch or the Deputy-Sarpanch, at least one-third of the members have to give notice with signature of such motion to whom ?

(1) District Magistrate (2) Tehsildar
(3) Village Servant (4) Chief Executive Officer

---

57. खालील पर्यायापैकी कोणते न्यायालय अभिलेख न्यायालय आहे ?

(1) सर्वोच्च न्यायालय (2) महसूल न्यायालये
(3) दिवाणी न्यायालये (4) फौजदारी न्यायालये

Which of the following Courts is a Court of record ?

(1) Supreme Court (2) Revenue Courts
(3) Civil Courts (4) Criminal Courts

---

58. ग्रामपंचायत खालीलपैकी कोणते शुल्क वसूल करू शकते ?

(1) बस तिकीट शुल्क (2) घरपट्टी
(3) आयकर (4) सीमा शुल्क

Which fee can be collected by Gram Panchayat ?

(1) Bus ticket fee (2) House tax
(3) Income tax (4) Customs duty

---

59. भारतीय संविधानाच्या 12 व्या अनुसूचीमध्ये नगरपालिकांसाठी खालीलपैकी कोणते कार्य निश्चित केले आहे ?

अ. शहरी दारिद्र्य निर्मूलन

ब. आर्थिक आणि सामाजिक विकासासाठी नियोजन

क. चर्मसंस्करणीचे (चर्मोदयोग कारखान्यांचे) नियमन

ड. शहरी वनीकरण

(1) अ, ब आणि क (2) ब, क आणि ड (3) अ आणि ड (4) अ, ब, क आणि ड

Which of the following functions have been laid down in the 12th Schedule of the Constitution of India for the Municipalities ?

A. Urban poverty alleviation

B. Planning for economic and social development

C. Regulation of tanneries

D. Urban forestry

(1) A, B and C (2) B, C and D (3) A and D (4) A, B, C and D

---

60. भारतीय राज्यघटनेतील कोणत्या कलमानुसार प्रत्येक घटक राज्यात विधानसभा निर्माण केलेली आहे ?

(1) कलम 170 (2) कलम 171 (3) कलम 172 (4) कलम 173

According to which Article in the Constitution of India, Legislative Assembly is constituted in each Constituent State ?

(1) Article 170 (2) Article 171 (3) Article 172 (4) Article 173

---

61. उपलेखापरिक्षकाने एका वर्षात लेखा तपासणी करावयाच्या शंभर ग्रामपंचायतीपैकी किमान किती ग्राम पंचायती मुख्य पंचायती असणे अगत्याचे असते ?

(1) 10 (2) 15 (3) 20 (4) 25

Out of one hundred Gram Panchayats to be audited by the Deputy Auditor in a year, at least how many Gram Panchayats should be the main panchayats ?

(1) 10 (2) 15 (3) 20 (4) 25

---

62. खालीलपैकी कोणती घटनादुरुस्ती ही शहरी भागातील स्थानीक स्वराज्य संस्थांशी संबंधीत आहे ?

(1) 73 वी घटनादुरुस्ती (2) 97 वी घटनादुरुस्ती

(3) 74 वी घटनादुरुस्ती (4) 71 वी घटनादुरुस्ती

Which of the following Constitutional Amendments is related to urban local self-government ?

(1) 73rd Amendment (2) 97th Amendment

(3) 74th Amendment (4) 71st Amendment

---

63. खालीलपैकी योग्य कथन/ने ओळखा.

अ. संविधानाच्या अनुच्छेद 368 अंतर्गत उद्देश पत्रिके मध्ये दुरुस्ती करता येते काय ? हा प्रश्न ऐतिहासिक केशवानंद भारती खटल्यात (1973) पहिल्यांदा उपस्थित झाला.

ब. सप्टेंबर 2025 पर्यंत 42 व्या घटना दुरुस्ती कायद्याद्वारे 1976 मध्ये फक्त एकदाच उद्देश पत्रिकेत दुरुस्ती करण्यात आली.

(1) फक्त अ (2) फक्त ब
(3) अ व ब दोन्ही (4) वरीलपैकी एकही नाही

Select the correct statement/s from the following.

A. The question as to whether the preamble can be amended under Article 368 of the Constitution arose for the first time in the historic Keshavananda Bharti Case (1973).

B. The Preamble has been amended only once in 1976 by the 42nd Constitutional Amendment Act, as of September 2025.

(1) Only A (2) Only B
(3) Both A and B (4) None of the above

64. केंद्र-राज्यांच्या प्रशासकीय संबंधांच्या संदर्भातील जोड्या जुळवा.

	कलम		तरतूद
अ.	256	i.	काही प्रकरणांमध्ये राज्यांवर केंद्राचे नियंत्रण
ब.	257	ii.	राज्ये आणि केंद्राचे दायित्व
क.	258-A	iii.	भारता बाहेरील प्रदेशांच्या संबंधात केंद्राचे अधिकारक्षेत्र
ड.	260	iv.	केंद्राकडे कार्ये सोपविण्याचा राज्यांचा अधिकार

(1) अ – iv ब – i क – iii ड – ii
(2) अ – ii ब – i क – iv ड – iii
(3) अ – iii ब – i क – iv ड – ii
(4) अ – i ब – ii क – iv ड – iii

Match the pairs regarding Centre – State Administrative relations.

	Article		Provision
A.	256	i.	Control of the Union over States in certain cases
B.	257	ii.	Obligation of States and the Union
C.	258-A	iii.	Jurisdiction of the Union in relation to territories outside India
D.	260	iv.	Power of the States to entrust functions to the union

(1) A – iv B – i C – iii D – ii
(2) A – ii B – i C – iv D – iii
(3) A – iii B – i C – iv D – ii
(4) A – i B – ii C – iv D – iii

65. खालीलपैकी कोणते तत्व भारतीय राज्यघटनेतील राज्य धोरणाच्या मार्गदर्शक तत्वाचा भाग नाही ?

(1) सर्वांसाठी रोजगाराच्या तरतूदी

(2) स्त्री–पुरुषांना समान कामासाठी समान वेतन

(3) शांततेने व शस्त्राशिवाय एकत्र जमण्याची परवानगी

(4) कामगारांसाठी योग्य वेतन

Which of the following principle is not a part of Directive Principles of the State Policy stated in the Constitution of India ?

(1) Provision of employment to all

(2) Equal pay for equal work for men and women

(3) Permission to gather peacefully and without arms

(4) Fair wages for workers

---

66. योग्य उत्तर निवडा.

i. क्ष–किरण हे श्राव्यातीत/अल्ट्रासोनिक लहरी आहेत.

ii. क्ष–किरण सरळ रेषेत प्रवास करतात.

iii. सॉफ्ट क्ष–किरण ची तरंग लांबी हार्ड क्ष–किरणापेक्षा कमी असते.

iv. क्ष–किरणांचा वेग हा प्रकाशाच्या वेगापेक्षा कमी असतो.

(1) फक्त iv वाक्य बरोबर आहे

(2) फक्त i, iii वाक्ये बरोबर आहेत

(3) फक्त ii, iii वाक्ये बरोबर आहेत

(4) फक्त i वाक्य बरोबर आहे

Choose the right answer.

i. X-rays are ultrasonic waves.

ii. X-rays travel in a straight lines.

iii. Soft X-rays have less wavelength than hard X-rays.

iv. Speed of X-ray is less than speed of light.

(1) Only iv sentence is correct

(2) Only i, iii sentences are correct

(3) Only ii, iii sentences are correct

(4) Only i sentence is correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

67. खालील विधाने सत्य की असत्य ते लिहा.

i. विखंडन (fission) अभिक्रियेमध्ये जड युरेनियम अणु वापरतात.
ii. विखंडन (fission) अभिक्रियेमध्ये खूप उर्जा बाहेर पडते.
iii. विखंडन अभिक्रियेमध्ये जड अणु विभागतात.
iv. विखंडन अभिक्रियेमध्ये न्युट्रान्समुळे शृंखला अभिक्रिया घडते.

	i	ii	iii	iv
(1)	सत्य	सत्य	सत्य	असत्य
(2)	सत्य	सत्य	सत्य	सत्य
(3)	असत्य	सत्य	असत्य	असत्य
(4)	असत्य	असत्य	असत्य	सत्य

Say whether it is true or false.

i. In fission reaction heavy uranium atoms are used.
ii. Fission reaction releases large amount of energy.
iii. In fission heavy atom splits.
iv. In fission reaction due to neutrons chain reaction occurs.

	i	ii	iii	iv
(1)	True	True	True	False
(2)	True	True	True	True
(3)	False	True	False	False
(4)	False	False	False	True

---

68. ध्वनी उर्जा म्हणजे _______________.

(1) यांत्रिक उर्जेचा कंपन करणारा स्रोत
(2) विद्युत उर्जेचा कंपन करणारा स्रोत
(3) चुंबकीय उर्जेचा कंपन करणारा स्रोत
(4) वरीलपैकी सर्व

Sound energy is the _______________.

(1) Mechanical energy of the vibrating source
(2) Electrical energy of the vibrating source
(3) Magnetic energy of the vibrating source
(4) All of the above

69. हॅमेटाईट पासून कोणता धातू मिळवला जातो ?

(1) ॲल्युमिनिअम (Al) (2) झिंक (Zn) (3) कॉपर (Cu) (4) लोखंड/आयर्न (Fe)

Which metal can be obtained from Haematite ?

(1) Aluminium (Al) (2) Zinc (Zn) (3) Copper (Cu) (4) Iron (Fe)

---

70. खालीलपैकी कोणते मुलद्रव्य आवर्तसारणी मधील 'पी' गणात समावेश आहे ?

(1) फ्रान्सशियम (Fr) (2) युरॅनियम (U) (3) इंडियम (In) (4) कॉपर (Cu)

Which of the following element belong to 'p' block in the modern periodic table ?

(1) Francium (Fr) (2) Uranium (U) (3) Indium (In) (4) Copper (Cu)

---

71. $_{92}U^{238}$ च्या अणूमध्ये किती न्यूट्रॉन्स असतात ?

अ. 92

ब. 238

क. 330

ड. 184

(1) (ब – अ) (2) (क – अ) (3) (अ + ड) (4) (ब – ड)

How many neutrons are there in an atom of $_{92}U^{238}$?

a. 92

b. 238

c. 330

d. 184

(1) (b – a) (2) (c – a) (3) (a + d) (4) (b – d)

---

72. खालीलपैकी कोणता कोएलेंटेरेटा फायलमशी संबंधित नाही ?

(1) समुद्री पेन (सी पेन) (2) ब्लू कोरल

(3) समुद्री काकडी (सी कुकुम्बर) (4) सी फॅन

Which of the following does not belong to phylum coelenterata ?

(1) Sea pen (2) Blue coral

(3) Sea cucumber (4) Sea fan

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

73. खालीलपैकी कोणते उभयचर प्राणी आंधळे आहेत ?
(1) बेडूक (2) टॉड्स (3) सीसीलियन (4) सॅलॅमँडर्स
Which one of the following amphibians are blind ?
(1) Frogs (2) Toads (3) Caecilians (4) Salamanders

74. डिप्लोडोकस् कोणत्या सब-ऑर्डरशी संबंधित आहे ?
(1) ऑर्निथोपोडा (2) टेरोडक्टायलोडिया
(3) सोरोपोडा (4) ॲम्फिस्बॅनिया
Diplodocus belongs to which suborder ?
(1) Ornithopoda (2) Pterodactyloidea
(3) Sauropoda (4) Amphisbaenia

75. मातीचा/मृदेचा उपजाऊ स्तरांच्या नुकसानीस _____ म्हणतात.
(1) मृदाजनन (2) पॉडझोलायझेशन (मातीच्या निर्मितीची प्रक्रिया)
(3) मातीची धुप (4) वरीलपैकी काहीही नाही
The loss of upper fertile layer of soil is known as ________.
(1) Pedogenesis (2) Podosolization
(3) Soil erosion (4) None of the above

76. लिंबू वरील कँकर रोग ________ या रोगकारका मुळे होतो.
(1) उस्टीलॅगो मायडीस (2) झॅनथोमोनास सिट्राय
(3) क्लॅव्हिसेप्स मायक्रोसेफॅला (4) स्पेसलोथेका सोरघी
Citrus canker disease is caused by ________ causal agent.
(1) Ustilago maydis (2) Xanthomonas citri
(3) Claviceps microcephala (4) Sphacelotheca sorghi

77. ________ वनस्पतीच्या जोमदार वाढीसाठी सर्वोत्तम मृदा/माती आहे.
(1) वालुकामय माती (2) चिकन माती
(3) लोम माती (4) वरीलपैकी काहीही नाही
________ is considered the best soil for vigorous plant growth.
(1) Sandy soil (2) Clay soil
(3) Loam soil (4) None of the above

78. प्रमस्तिष्कमेरू द्रव हा मेंदूच्या पोकळीतील कोरॉईड प्लेक्सस् मध्ये तयार झालेला व सबॲराक्नाईड पोकळीमधून मेंदू व मज्जारज्जू सभोवती फिरणारा द्रव पदार्थ आहे.
याबाबतीत खालील विधाने विचारार्थ घ्या.

अ. मेंदूला प्राणवायू (ऑक्सीजन) पुरवण्याचे तो माध्यम आहे.

ब. तो टाकावू पदार्थ दूर वाहून नेतो.

क. तो मेंदूला पोषण पुरवितो.

ड. तो, मेंदू व मज्जारज्जू साठी आघातप्रतिबंधक म्हणून काम करतो.

वरीलपैकी कोणती/कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

(1) फक्त अ व ब
(2) फक्त ड
(3) अ, ब, क आणि ड
(4) फक्त ब आणि क

The cerebro-spinal fluid is secretion produced by the choroid plexuses and circulating in sub-arachnoid space around the brain and spinal cord.
Consider the following sentences in this regard.

A. It is medium by which oxygen is supplied to brain.

B. It carries away waste products.

C. It supplies nourishment to brain.

D. It acts as buffer protecting brain and spinal cord.

Which of the sentences given above is/are correct ?

(1) Only A and B
(2) Only D
(3) A, B, C and D
(4) Only B and C

---

79. मानवाच्या शरीरामध्ये, पाण्याच्या संतुलनाचे नियंत्रण, रक्तातील क्षारांच्या प्रमाणाचे नियंत्रण, रक्ताच्या सामूचे (pH) नियंत्रण, टाकावू पदार्थांचे व अतिरिक्त क्षारांचे शरीराबाहेर उत्सर्जन इ. कार्ये प्रामुख्याने ________ करते.

(1) त्वचा
(2) लहान आंतडे
(3) यकृत
(4) मुत्रपिंड

In human body, regulation of water balance, regulation of concentration of salts in the blood, regulation of pH of the blood, excretion of the waste products and excess of salts etc. functions are performed mainly by ________.

(1) Skin
(2) Small intestine
(3) Liver
(4) Kidney

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

80. खालीलपैकी कोणती जीवनसत्त्वे पाण्यात विद्राव्य आहेत ?

(1) जीवनसत्त्व A आणि जीवनसत्त्व D (2) जीवनसत्त्व E आणि जीवनसत्त्व K

(3) जीवनसत्त्व B समूह आणि जीवनसत्त्व C (4) जीवनसत्त्व A आणि जीवनसत्त्व K

Which of the following are water-soluble vitamins ?

(1) Vitamin A and Vitamin D (2) Vitamin E and Vitamin K

(3) Vitamin B-complex and Vitamin C (4) Vitamin A and Vitamin K

---

81. एका वस्तूवर दुकानदार ग्राहकास 10% सूट देतो, तरीही त्यास 25% नफा होतो, जर वस्तूची छापील किंमत 750 रुपये असेल तर दुकानदाराने ती वस्तू किती किंमतीला खरेदी केली असेल ?

(1) रु. 540 (2) रु. 450 (3) रु. 520 (4) रु. 480

A shopkeeper sells an item on 10% discount, still he gets 25% profit. If the printed price of the item is Rs. 750, then on what price the shopkeeper purchased the item ?

(1) Rs. 540 (2) Rs. 450 (3) Rs. 520 (4) Rs. 480

---

82. सोडवा :

$\left(\sqrt{45}+\sqrt{245}\right)\div\left(\sqrt{320}-\sqrt{180}\right)$

(1) 68 (2) 44 (3) 10 (4) 05

Simplify :

$\left(\sqrt{45}+\sqrt{245}\right)\div\left(\sqrt{320}-\sqrt{180}\right)$

(1) 68 (2) 44 (3) 10 (4) 05

---

83. एका आयताकृती पट्टीची मोठी बाजू 40 से.मी. आहे व कर्ण त्यापेक्षा 1 से.मी. ने मोठा आहे. त्या पट्टीची परिमिती किती ?

(1) 90 से.मी. (2) 82 से.मी. (3) 92 से.मी. (4) 98 से.मी.

A rectangular strip has larger side 40 cm and diagonal 1cm more than it. What is perimeter of that strip ?

(1) 90 cm (2) 82 cm (3) 92 cm (4) 98 cm

---

84. दोन संख्या 5 : 7 या प्रमाणात आहे. जर दोन्ही संख्यांमधे 12 मिळविले तर त्याचे प्रमाण 7 : 9 होते. मूळ दोन संख्यांमधील फरक किती आहे ?

(1) 10 (2) 12 (3) 14 (4) 16

Two numbers are in the ratio 5 : 7. If 12 is added to both numbers, the ratio between them becomes 7 : 9. What is the difference between two numbers ?

(1) 10 (2) 12 (3) 14 (4) 16

---

85. दोन रेल्वेगाड्या एकाच दिशेने अनुक्रमे 112 किलोमीटर/ताशी व 76 किलोमीटर/ताशी या वेगाने धावत आहेत. वेगवान गाडी ही धीम्या गाडीत बसलेल्या एका व्यक्तीला 20 सेकंदात ओलांडते तर वेगवान गाडीची लांबी किती ?

(1) 100 मीटर (2) 200 मीटर (3) 250 मीटर (4) 150 मीटर

Two trains are moving in the same direction at speeds of 112 km/hr and 76 km/hr respectively. If the faster train crosses a person sitting in the slower train in 20 seconds, what is the length of the faster train ?

(1) 100 meters (2) 200 meters (3) 250 meters (4) 150 meters

---

86. एक दुकानदार एक वस्तुची खरेदी रु. 1,200 मध्ये करतो व ती विकतो जेणेकरून त्याला 20% नफा होईल. नंतर तो मार्क केलेल्या किंमतीवर 10% सूट देतो. वस्तुची मार्क केलेली किंमत किती आहे ?

(1) रु.1,500 (2) रु. 1,600 (3) रु.1,650 (4) रु.1,700

A shopkeeper buys an article for Rs. 1,200 and sells it in such a way that he earns a profit of 20%. He then offers a discount of 10% on marked price. What is the marked price of article ?

(1) Rs. 1,500 (2) Rs. 1,600 (3) Rs. 1,650 (4) Rs. 1,700

---

87. दोन व्यक्ती एक काम एकत्रितपणे 24 तासात पूर्ण करू शकतात. जर त्यांच्यातील वेगाने काम करणारी व्यक्ती दुसऱ्या व्यक्तीपेक्षा 3 पट वेगाने काम करत असेल तर फक्त वेगाने काम करणारी व्यक्ती ते काम किती वेळात पूर्ण करेल ?

(1) 72 तास (2) 48 तास (3) 36 तास (4) 32 तास

Two persons together complete a work in 24 hours. If one of them is 3 times faster than the other, how much time will be required to complete that work by only the person who is faster than the other ?

(1) 72 hours (2) 48 hours (3) 36 hours (4) 32 hours

---

88. रणधिर जवळ 10,000 रुपये होते. त्यापैकी काही रक्कम तो स्कीम A मध्ये 5% द.सा.द.शे. सरळ व्याज दराने गुंतवितो तर उर्वरीत रक्कम स्कीम B मध्ये 8% द.सा.द.शे. सरळ व्याज दराने गुंतवितो.जर त्याला एक वर्षानंतर 710 रुपये व्याज मिळाले तर त्याने स्कीम B मध्ये किती गुंतवणूक केली ?

(1) रु. 3,000 (2) रु. 5,500 (3) रु. 6,500 (4) रु. 7,000

Out of Rs. 10,000, Randhir invests some amount in scheme A at 5% p. a. simple interest and invests remaining amount in scheme B at 8% p. a. simple interest. After one year, he earns a total interest of Rs. 710. How much did he invest in scheme B ?

(1) Rs. 3,000 (2) Rs. 5,500 (3) Rs. 6,500 (4) Rs. 7,000

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

89. जर एका आयताची लांबी 40% नी वाढ़वली. तर आयताचे क्षेत्रफळ तेवढेच राहण्यासाठी आयताची रुंदी किती टक्क्यांनी कमी करावी लागेल ?

(1) $25\frac{3}{4}\%$ (2) $28\frac{4}{7}\%$

(3) $30\frac{4}{5}\%$ (4) $22\frac{3}{4}\%$

The length of a rectangle is increased by 40%. By what percent would the breadth of rectangle have to be decreased to maintain the area of rectangle same ?

(1) $25\frac{3}{4}\%$ (2) $28\frac{4}{7}\%$

(3) $30\frac{4}{5}\%$ (4) $22\frac{3}{4}\%$

---

90. टिना हिने काही आंबे खरेदी केले. त्यातील 10% आंबे सडके होते. शिल्लक आंब्यांपैकी 80% आंबे तिने मित्रांना दिले. जर तिच्याकडे 45 आंबे उरले असतील तर तिने बाजारातून एकूण किती आंबे खरेदी केले ?

(1) 120 (2) 250

(3) 200 (4) 320

Teena bought some mangoes of which 10% got rotten. She gave 80% of the remaining mangoes to her friends. If she is left out with 45 mangoes, then how many mangoes she bought from market ?

(1) 120 (2) 250

(3) 200 (4) 320

---

91. जर + म्हणजे ×, × म्हणजे ÷, ÷ म्हणजे – आणि – म्हणजे +, तर $(231 \times 11 + 23 - 82 \div 40)$ ची किंमत किती ?

(1) 520 (2) 425

(3) 525 (4) 516

If + means ×, × means ÷, ÷ means – and – means +, what is the value of $(231 \times 11 + 23 - 82 \div 40)$?

(1) 520 (2) 425

(3) 525 (4) 516

---

92. खालीलपैकी कोणती वेन आकृती दिलेल्या तीन वर्गांचे सर्वोत्तम प्रतिनिधित्व करते : चौरस, चौकोन, समभुज चौकोन.

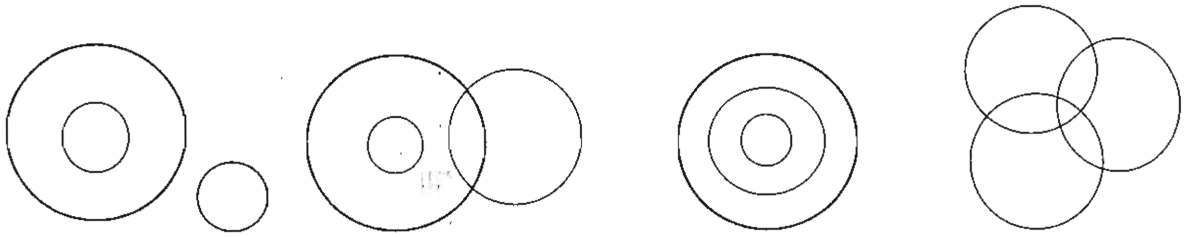

(1) (2) (3) (4)

Which of the following venn diagrams best illustrates the three classes : square, quadrilaterals, rhombus.

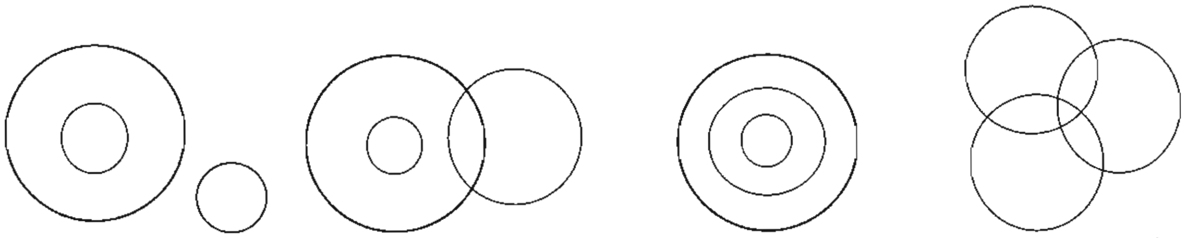

(1) (2) (3) (4)

93. अक्षरांमधील वगळलेल्या अक्षरांची संख्या प्रत्येक वेळी एकाने कमी होत जाते. या नियमाचे पालन करणारी खालीलपैकी कोणती अक्षरमालिका आहे ?

(1) BHMQSU (2) CHMQTV

(3) FJNQST (4) FLQUXZ

Every time number of letters skipped in between adjacent letters of the series decreases by one. Which of the following series is observing this rule ?

(1) BHMQSU (2) CHMQTV

(3) FJNQST (4) FLQUXZ

94. प्रज्ञाची बस शाळेत पोहोचली तेव्हा दक्षिणेकडे तोंड करून उभी होती. घरून निघाल्यावर ती दोन वेळा डावीकडे एक वेळा उजवीकडे वळली तर घरून निघताना तिचे तोंड/चेहरा कोणत्या दिशेला होता ?

(1) पूर्व (2) उत्तर

(3) पश्चिम (4) दक्षिण

When Pradya's bus reached school, it was facing South. After leaving home, she turned left twice and right once. In which direction was she facing when she left home ?

(1) East (2) North

(3) West (4) South

95. खालील चौरसात प्रश्न चिन्हाच्या (?) जागी कोणती संख्या येईल ?

68	38	72
100	87	137
?	30	54

(1) 48 (2) 24

(3) 44 (4) 42

Which number will come in the place of question mark (?) in the following square ?

68	38	72
100	87	137
?	30	54

(1) 48 (2) 24

(3) 44 (4) 42

96. प्रश्न चिन्हाच्या ठिकाणी योग्य अंक शोधा.

14, 27, 44, [?], 90, 119, 152

(1) 57 (2) 63

(3) 65 (4) 84

Find out the missing number in place of question mark.

14, 27, 44, [?], 90, 119, 152

(1) 57 (2) 63

(3) 65 (4) 84

97. खालील दोन विधानांपैकी एक प्रतिपादन (A) व एक कारण (R) असे दिले आहेत. प्रतिपादन व कारण या दोघांतील परस्पर संबंध खाली दिलेल्या पर्यायी उत्तरांमधून शोधा.

प्रतिपादन (A) : कापसाची गाळाच्या जमिनीत वाढ होते.

कारण (R) : गाळाच्या जमिनी ह्या खूप सुपिक असतात.

(1) (A) व (R) हे दोन्ही बरोबर आहे आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(2) (A) व (R) हे दोन्ही बरोबर आहे आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(3) (A) हे बरोबर परंतू (R) हे चूक आहे

(4) (A) हे चूक परंतू (R) हे बरोबर आहे

There are two statements Assertion (A) and Reason (R) given below. Find the suitable relationship between the Assertion and Reason as per given options below.

Assertion (A) : Cotton is grown in alluvial soils.

Reason (R) : Alluvial soils are very fertile.

(1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(2) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)

(3) (A) is true but (R) is false

(4) (A) is false but (R) is true

---

98. एका शाळेमध्ये A, B, C, D, E आणि F अशा सहा व्यक्ती शिक्षक म्हणून कार्यरत आहेत. प्रत्येक शिक्षक दोन विषय शिकवतात त्यापैकी एक अनिवार्य विषय आहे आणि दुसरा ऐच्छिक विषय आहे. D चा ऐच्छिक विषय इतिहास आहे जो की इतर तीन जणांचा अनिवार्य विषय आहे. E आणि F यांचा दोन पैकी एक विषय भौतिकशास्त्र आहे. F चा गणित हा अनिवार्य विषय असून तो C आणि E चा ऐच्छिक विषय आहे. इतिहास आणि इंग्रजी हे A चे विषय आहेत, परंतू अनिवार्य आणि ऐच्छिक विषय म्हणून ते D च्या अगदी उलट आहेत. रसायनशास्त्र हो केवळ एका शिक्षकाचा ऐच्छिक विषय आहे. यामध्ये शाळेतील एकमेव महिला शिक्षिकेचा अनिवार्य विषय इंग्रजी आहे, तर C चा अनिवार्य विषय कोणता आहे ?

(1) इतिहास (2) भौतिकशास्त्र (3) रसायनशास्त्र (4) इंग्रजी

There are six persons A, B, C, D, E and F in a school, work as teachers. Each of the teacher teaches two subjects, one compulsory subject and the other optional subject. D's optional subject was history, while three others have it as compulsory subject. E and F have physics as one of their subjects. F's compulsory subject is maths which is an optional subject of both C and E. History and English are A's subject but in terms of compulsory and optional subjects they are just reverse of those of D's. Chemistry is an optional subject of one of them. The only female teacher in the school has English as compulsory subject. Then what is C's compulsory subject ?

(1) History (2) Physics (3) Chemistry (4) English

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

99. जर 2x + 3y = 118

2x – 3y = – 62

तर 'y' ची किंमत किती ?

(1) 56 (2) 180

(3) 90 (4) 30

If 2x + 3y = 118

2x – 3y = – 62

Then what is the value of 'y' ?

(1) 56 (2) 180

(3) 90 (4) 30

100. एक चोर एका घरात त्याची लूट लपवतो. पोलिस त्याचा पाठलाग करत असतांना, तो पश्चिमे कडे 2 किमी धावतो आणि नंतर उजवीकडे वळतो आणि आणखी 2 किमी धावतो. नंतर तो उजवीकडे वळतो आणि आणखी 7 किमी धावतो. शेवटी, तो उजवीकडे दोन वळणे घेतो आणि प्रत्येक वळण घेतल्यावर 2 किमी धावतो आणि पोलिसांना हरवतो. ज्या घरात त्याने लूट लपवली होती, त्या घरात पोहचण्यासाठी त्याला किती अंतर चालावे लागेल ?

(1) 2 किमी (2) 3 किमी

(3) 4 किमी (4) 1 किमी

A thief hides his loot in a house. As the police chases him, he runs 2 km to the West. Then take right turn and run for another 2 km. He then takes a right turn and runs for another 7 km. Finally, he takes two right turns and runs 2 km after taking each turn and defeats the police. How much distance he has to cover to reach to the house in which he had hidden the loot ?

(1) 2 kms (2) 3 kms

(3) 4 kms (4) 1 km

सूचना – (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षा कक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग – 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. **201.** सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय'' असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. **201.** ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक ह्या तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्न-क्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

SEAL